

1. Dopasuj fragmenty wywiadu, które znajdują się pod tekstem do luk w tekście oznaczonych numerami.

Newsweek: Sondáže od wielu lat pokazują, że mniej więcej połowa Polaków krytycznie ocenia Powstanie Warszawskie. I liczba przeciwników z roku na rok rośnie.

Dr hab. Marcin Napiórkowski: Nie znam danych, które by to jednoznacznie potwierdzały. W przeprowadzonym w 2014 r. badaniu CBOS 61 proc. respondentów uznało wybuch Powstania Warszawskiego za dobrą decyzję. W roku 1994 ta liczba wynosiła 51%. Możliwe, że w tym roku będzie kolejne badanie. Może ono pokaże spadek.

Ale to chyba jeden z tych przypadków, gdzie pytania są znacznie ciekawsze od odpowiedzi. Naprawdę interesujący jest fakt, że wciąż na nowo roztrząsamy zasadność decyzji sprzed 75 lat. W ocenie jej słuszności Polacy zawsze byli zresztą podzieleni. Nawet wśród osób o poglądach antykomunistycznych i bardzo patriotycznych zaraz po wojnie nie było jedności. Nie krytykowano wówczas publicznie powstania tylko dlatego, że negatywna ocena wpisywała się w komunistyczną propagandę. Wynikało to z lojalności.

Co jest przyczyną postępującej krytyki powstania? Socjolog prof. Henryk Domański wskazuje między innymi na ośmieszanie wydarzenia poprzez sposób świętowania, na przykład festyny z udziałem dzieci poprzebieranych w mundury.

– Może nie nazwałbym tego ośmieszaniem, to bardzo mocne słowo, ale rzeczywiście symbole powstania, w tym kotwica Polski Walczącej, są nadużywane. Znaki czy porównania, których używamy zbyt często, dewaluują się. Wycierają jak monety, które zbyt długo były w obiegu. Ta wszechobecność powstania to chyba trochę niezamierzony sukces osób, które od 2004 r. rekonstruowały mit powstania. -1- A trochę pewnie też symbolem zawłaszczanego politycznie patriotyzmu, który chcieliby odbić.

Co roku organizowany jest bieg z biało-czerwoną opaską na ramieniu. To też przykład nadużywania symbolu?

– Mamy tu zderzenie symboli z kilku porządków. Biegacze występują pod znakami Powstania Warszawskiego albo Konstytucji 3 Maja, a jednocześnie towarzyszą im symbole firm-sponsorów – banków, producentów samochodów, napojów izotonicznych.

Podczas pracy nad książką „Turbopatriotyzm” przyglądałem się różnym wydarzeniom tego typu. To niesamowite, jak te symbole patriotyczne, np. kotwica PW albo powstańcze opaski, przeplatają się z typowo marketingowym przekazem. W ten sposób budowany jest obraz, w którym na przykład bank lub stacja paliw jest marką patriotyczną, a jednocześnie wspiera ruch na świeżym powietrzu. Do tego często podłączone są akcje charytatywne. -2- Wszyscy skupiamy się na młodzieży patriotycznej, kibicach, wybrykach chuligańskich czy muzeach, a tymczasem najważniejszy i najciekawszy nurt nowoczesnego patriotyzmu to właśnie korporacyjne sponsoringi, patriotyczne lokaty i staropolskie hot-dogi na stacjach paliw, gdzie sprzedaje się także kolorowanki o rotmistrzu Pileckim. Spółki Skarbu Państwa i prywatne firmy widzą w tym ważny element PR-u i CSR-u [społeczna odpowiedzialność biznesu], bo patriotyzm nie tylko świetnie się sam sprzedaje, ale też sprzedaje praktycznie wszystko. I to często właśnie tu – na moście zbudowanym z tych patriotycznych symboli – wielki biznes łączy się z wielką polityką. Związki, wpływy i transfery finansowe, które w innych okolicznościach uznalibyśmy za podejrzane czy naganne, tu odbywają się w pełnym słońcu, przy aprobacie szerokiej publiczności.

Podczas jednego z biegów z okazji powstania zawodnik miał zdobywać kolejne piętra budynku, które obstawiali żołnierze z karabinami.

– Tu patriotyczne biegi łączy się z jeszcze jednym fenomenem – kulturą rekonstrukcji historycznych. -3- Jakiś czas temu głośno było o ministrze Piotrze Glińskim, który rzekomo uczestniczył w rekonstruowanym ślubie rotmistrza Pileckiego. Okazało się potem, że nie była to rekonstrukcja ślubu w ścisłym tego słowa znaczeniu, ale msza upamiętniająca, ale przypadkiem akurat w pierwszych ławkach siedzieli aktorzy przebrani za rotmistrza Pileckiego oraz jego

C1/ C2 Patriotyzm na sprzedaż

narzeczoną. A za nimi – w miejscu przeznaczonym dla świadków – minister Gliński flankowany przez poczet ułanów.

To symptomatyczne, że politycy tak bardzo lubią fotografować się na tle rekonstruktorów, pokazywać, że są częścią historii. Dowodzi to, jak bardzo Polacy patrzą w przeszłość. Niedawno mieliśmy 50. rocznicę lądowania na Księżycu. Warto to dla kontrastu przypomnieć, bo wtedy ludzkość żyła przyszłością. Jeszcze kilkanaście lat temu w Polsce też było jednoznaczne nastawienie na przyszłość: przed nami tak dużo, gonimy Zachód, najlepsze dopiero będzie. -4- To jedno z ważnych źródeł siły współczesnej prawicy. Ale też groźna pułapka.

Dlaczego?

Ponieważ to oszustwo. Na przyszłość możemy wpłynąć, a na przeszłość już nie. Jeśli politycy czy firmy mają nas wিজą, że historia się powtórzy, że będzie powrót do lepszych czasów, to kryje się za tym szereg manipulacji. Przede wszystkim – wiara, że kiedyś było lepiej, niemal zawsze okazuje się fałszywa. Przeczą jej fakty. Nie mniej niebezpieczne jest to, że polityka oparta na rekonstrukcji historycznej przedstawia wszelkie zjawiska społeczne jako powtórkę z rozrywki. Muzułmańscy uchodźcy albo uczestnicy Marszów Równości w przemówieniach polityków prawicy zmieniają się w bolszewicką nawałę, współczesna Unia Europejska – w III Rzeszę. I nagle okazuje się, że prawica protestująca przeciw LGBT utożsamia się z powstańcami warszawskimi, ale zarazem uznaje za obrazę naklejkę z kotwicą Polski Walczącej i podpisem „przeciw faszystomowi”.

Z historii można się uczyć. Ale wiara w to, że ona się wiecznie powtarza, buduje wyłącznie poczucie, że żyjemy w jakiejś globalnej wersji „Dnia Świstaka”. W publicystyce prawicowej możemy przeczytać wiele analiz pokazujących na przykład, jak krzyżacki duch od czasów Grunwaldu przetrwał w Prusach i wpływa na współczesną Unię Europejską. I że tak naprawdę wszystkie współczesne konflikty są rekonstrukcjami odwiecznej wojny. W tym kontekście utożsamienie się z Powstaniem Warszawskim przestaje być już tylko oddaniem hołdu przeszłości. Staje się czymś, co wyznacza nasz los i cele. -5- (...)

C1/ C2 Patriotyzm na sprzedaż

*Tekst pochodzi z wywiadu: <https://www.newsweek.pl/polska/spoleczenstwo/patriotyzm-nie-tylko-swietnie-sie-sprzedaje-ale-tez-sprzedaje-praktycznie-wszystko/r56ry7n>

- a) Dziś jego symboli używają młodzi ludzie protestujący przeciwko ACTA, uczestniczki Czarnego Protestu czy – ostatnio – społeczność LGBT. Kotwica Polski Walczącej stała się dla nich po prostu uniwersalnym znakiem oporu słabych przeciw silnym.
- b) Dziś obchody wydarzeń historycznych pokazują wyraźnie, że politykę zdominowała przeszłość. „Wszystko, co najważniejsze, już się wydarzyło. Najlepsze, co mogę zrobić, to odnaleźć, kultywować i rekonstruować wartości z przeszłości”.
- c) Prowadzić to może do szukania wrogów tam, gdzie ich nie ma i ślepego ignorowania rzeczywistych problemów tylko dlatego, że są nowe i nie mają precedensu w historii.
- d) Przemieszczenie korporacyjnego sponsoringu, modnego i zdrowego lifestyle’u i wartości patriotycznych jest wyjątkowo interesującym zjawiskiem ostatniego 15-lecia.
- e) To ciekawe hobby rozwijające pasję, wiedzę historyczną, a często też lokalny patriotyzm. Ale ciekawe jest także to, jak często z usług tego typu formacji korzystają politycy lokalni czy centralni.
- f)

2. Połącz słowa w kolokacje, a następnie ułóż z nimi zdania

1. Być w	a) z kimś
2. Odbić	b) komuś coś
3. Zawłaszczyc	c) obiegu
4. Mamić	d) zachowanie
5. Utożsamiać się	e) cudze mienie
6. Naganne	f) kogoś czymś

3. Wyjaśnij po polsku co znaczą podane słowa. Możesz podać definicję lub synonim

Wszechobecność

C1/ C2 Patriotyzm na sprzedaż

.....

*czy znasz inne słowa, które zaczynają się na „wszech”?

Przeplatać się

.....

Przy aprobacie

.....

Rzekomo

.....

Poczet

.....

Odpowiedzi:

1.1a, 2d, 3e, 4b, 5c

2.1c, 2b, 3e, 4f, 5a, 6d